

Інструктивна картка №14

Тема: Виявлення статевої охоти у свиней і визначення оптимального часу осіменіння.

Мета: Навчитись виявляти статево охоту у свиней і визначати оптимальний час осіменіння.

Матеріали і обладнання: тварини.

Порядок виконання

Фундаментом успішної роботи всього свинарського комплексу є сектор осіменіння свиноматок, від якого залежить подальша ритмічність і ефективність роботи підприємства. На цій дільниці виявляють свиноматок і свинок у стадії еструсу, їх осіменіння, утримання до моменту імплантації ембріона в рогах матки та контроль поросності перед переведенням у цех очікування. Основним контингентом у цьому цеху є свиноматки після відлучення поросят, ремонтні свинки та свиноматки, які не запліднилися в попередню охоту. В різних господарствах прийнято свою систему виявлення свиноматок у стадії статевої охоти, але найефективнішим вважають двократне виявлення на добу через рівні проміжки часу. За коректного проведення процедури усіх свинок в охоті (ремонтних свинок, відлучених і холостих свиноматок) слід виявляти на ранньому етапі статевої охоти.

Понад 80% холостих свиноматок слід виявити через 4-и дні після поставлення групи на осіменіння і понад 95% – до 8-и днів. Це забезпечить своєчасне осіменіння та мінімізує непродуктивні дні.

У першу чергу, слід виявляти охоту у ремонтних свинок, оскільки період їх статевої охоти коротший. Після них виявляють охоту у відлучених свиноматок, далі – у свиноматок, яких осіменяли 21 день тому і в останню чергу – у свиноматок пізнього відлучення, холостих і у яких були аборти.

Обов'язково потрібно перевіряти ознаки охоти в групі свиноматок на 18–23 добу після осіменіння, 7 днів на тиждень.

Запорукою своєчасного виявлення охоти та успішного запліднення є ефективна стимуляція. Тому слід створити для свиноматки сприятливі умови вентиляції, температури і освітлення, до мінімуму зменшити та спростити нескладний перебіг свиноматок. Особливого значення в сучасному промисловому свинарстві набуває створення гарного контакту свиноматки з кнуром – пробником .

Коли кнур стимулює свиноматку внаслідок контакту «ніс до носа» і відбувається виділення феромонів, свиноматка приходить в явну охоту (рефлекс нерухомості у разі натискання на поперек) і готова до осіменіння.

Свиноматки можуть бути покриті в цьому самому станку відразу або впродовж дня, або їх можна перевести в секцію для осіменіння. Якщо осіменіння проводять пізніше, але в той самий день, то потрібно зачекати, принаймні, дві години з моменту виявлення охоти або переміщення в інший станок, щоб уникнути стресового періоду.

Якщо виявлення охоти проводять у групових станках, кнура потрібно заганяти у станок, а не просто тримати в проході особливо в період 18– 23 днів після осіменіння. За неявно вираженої охоти потрібно трохи

промасажувати задню частину вимені та зовнішні статеві органи, щоб перевірити наявність виділень. За потреби повторюють цю процедуру. Якщо рефлексу нерухомості немає, свиноматка не в охоті. Її позначають, щоб перевірити на наступний день.

Підбір кнура пробника

- Оберіть одного дорослого здорового кнура на кожні 250 свиноматок.
- Кнури, яких використовують для виявлення охоти, ефективніші, якщо раз на тиждень їх парують з вибракуваною свиноматкою або у них мануально відбирають сім'я.

Своєчасне визначення охоти у свиноматок – одна з головних умов їх раціонального використання.

Коли кнур стоїть перед свиноматкою, для виявлення еструсу бажано виконувати такі види стимуляції:

Передовуляційна поведінка: сильне, потужне рохкання; кусання огорожі; нервозність і невгамовність; втрата апетиту; водянистий слиз виділяється з вульви; за групового утримання свиноматки сплигують одна на одну, не стоять.

Овуляційна поведінка: почервоніння і набряклість вульви спадають; слизові виділення з вульви стають густими і липкими за наближення овуляції; рефлекс «нерухомості»; спина вигнута аркою; тремтіння; «скляні» очі; вуха насторожуються (у великої білої породи чітко вгору і «клацають» вгору – вниз); у присутності кнура самка стоїть твердо, якщо натиснути на спину; свиноматки сплигують одна на одну, якщо на неї стрибнули, вона стоїть і не рухається; її приваблює кнур; втрата апетиту; видає характерне рохкання проявляє зацікавленість персоналом; дозволяє парування; середня тривалість: 1–2 дні у свинок; 2–3 дні у свиноматок.

Зазвичай тривалість еструсу становить 60 годин, але може варіювати від 30 до 140 годин. Овуляція відбувається, коли закінчується дві третини періоду еструсу, тобто через 36 годин після початку. Щоб отримати максимальний розмір гнізда, свиноматку потрібно осіменити в період з 24 годин до і 4 годин після овуляції. Тому на основі роботи практиків кращих господарств розроблено такі рекомендації:

- якщо ознаки еструсу з'явилися на 4-й день, свиноматку слід осіменяти через 24 години;
- свиноматок, які проявляють ознаки еструсу пізніше, слід осіменяти через 12 і 36 годин;
- у період еструсу свиноматок слід осіменяти раз на добу.

Після виконання практичної роботи студенти повинні

знати:

стадії статевого циклу у свиноматок

вміти:

своєчасно виявляти свиноматок в охоті
та визначати оптимальні строки їх осіменіння